

Aan de leden van de Vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum

2 juni 2017

Contactpersoon

Jan Visscher

Ons kenmerk

BGZJ/jnvr/cecs/201328/2017

Onderwerp

AO Jeugdhulp 8 juni 2017

Bijlage(n)

1

Telefoon

06-13203391

Uw kenmerk

Geachte leden van de Vaste commissie voor VWS,

Op 8 juni spreekt u met staatssecretaris Van Rijn over Jeugdhulp. De Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ: Jeugdzorg Nederland, GGZ Nederland, VGN en VOBC) geven u graag input voor dit belangrijke debat, waarbij wij vooral ingaan op de *Transformatie Jeugd* in de komende jaren.

Transformatie Jeugd wordt breed gesteund, maar kent hardnekkige knelpunten

Op de agenda staat o.a. de Derde Jaarrapportage van de Transitie Autoriteit Jeugd (TAJ) (Kamerstuk 31 839, nr. 572). De TAJ vat haar conclusies in dit rapport als volgt samen: *'Jeugdwet heeft breed draagvlak, maar knelpunten in de uitvoering zijn hardnekkig'*. Vergelijkbare conclusies zijn ook getrokken door de Transitiecommissie Sociaal Domein, het Landelijk Toezicht Jeugd en de Kinderombudsman. In een op 26 mei verschenen publicatie van de Raad voor het openbaar bestuur (Rob) en de Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv) erkennen gemeenten dat zij de vormgeving van hun takenpakket in het sociale domein nog steeds als een worsteling ervaren. De BGZJ onderschrijft deze conclusies en constatering. Hoewel alle betrokken partijen zich hiervoor gezamenlijk inspannen is het een illusie om te denken dat alle knelpunten op korte termijn zijn opgelost. Zo is de aansluiting tussen basisjeugdhulp en specialistische jeugdhulp nog onvoldoende, wordt de gewenste (inhoudelijke) transformatie belemmerd door knellende aanbestedingsregels en zijn de wachttijden voor de jeugd-ggz in veel regio's te lang.

Beëindiging stimuleringsmaatregelen Transformatie Jeugd te vroeg

Recent heeft de BGZJ de handreiking 'Passende zorg en behandeling voor jeugdigen' gepubliceerd (zie bijlage). Deze handreiking is in het kader van het programma *Zorglandschap specialistische jeugdhulp* ontwikkeld door een breed samengestelde groep van experts in de jeugdhulp. De handreiking is positief ontvangen door de Subcommissie Jeugd van de VNG. Kern van de handreiking is een dynamisch model van het jeugdhulplandschap, dat een belangrijk hulpmiddel kan zijn bij de dialoog tussen gemeenten en jeugdhulpaanbieders om de transformatie van de jeugdhulp daadwerkelijk tot stand te brengen. Dit kan alleen slagen als ook de andere onderdelen van het programma *Zorglandschap*, gericht op stabiele regio's en gezamenlijk opdrachtgeverschap, op voortvarende wijze leiden tot robuuste samenwerking op regionale en bovenregionale schaal. Wij zien echter dat meerdere jeugdhulpregio's uiteen dreigen te vallen en de (financiële) samenwerking onder druk komt te staan.

Administratieve lastendruk en standaardisatie

Ondanks alle inzet van partijen in ISD-verband zien wij de administratieve lastendruk nog onvoldoende afnemen, waardoor nog teveel middelen worden besteed aan administratie in plaats van aan hulp aan jeugdigen en gezinnen. Wij juichen het daarom toe dat de Staatssecretaris onlangs een wetsvoorstel in consultatie heeft gebracht dat de standaardisatie van het administratieve proces van contract tot controle mogelijk maakt.

Beëindiging van de DBC-systematiek voor jeugd-ggz

Voor de jeugd-ggz brengt de overgang van DBC-bekostiging naar bekostiging via de drie integrale uitvoeringsvarianten per 2018 risico's met zich mee. Een eerdere overgang van eenduidige, landelijke bekostigingssystemen (van Awbz naar DBC's) ging gepaard met een overgangsfase van vijf jaar met een vangnet. De ophanden zijnde overgang naar integrale bekostiging in een decentraal en in toenemende mate versnipperd landschap is een overgang onder grote tijdsdruk met grote administratieve, ICT-, kwaliteits- en financiële / liquiditeitsrisico's zonder vangnet. Dit bevestigt eens te meer de noodzaak van standaardisatie.

Om bovenstaande redenen verwachten wij dat de transformatie van het zorglandschap niet op 1 januari 2018 voltooid zal zijn, maar dat is vooralsnog wel de datum waarop de programma's *Zorglandschap specialistische jeugdhulp* en *i-Sociaal Domein (ISD)* eindigen, terwijl ook de TAJ op 1 april 2018 ophoudt te bestaan. Wat de BGZJ betreft is dat te vroeg: de transformatie is begin 2018 nog niet voltooid en in de jaren daarna zal behoefte zijn aan specifieke faciliteiten om deze transitie tot een succes te maken. Gemeenten en jeugdhulpaanbieders voeren hierover constructief en vruchtbaar overleg, maar ook het Rijk heeft hier een blijvende taak en verantwoordelijkheid.

Rol van het Rijk

Wat ons betreft heeft het Rijk, als stelselverantwoordelijke, een voorwaardenscheppende, stimulerende en monitorende rol met betrekking tot de Transformatie Jeugd:

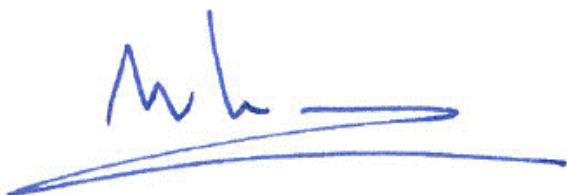
- *Voorwaardenscheppende rol*
 - Gemeenten en aanbieders worstelen samen met de vraag hoe de gewenste transformatie gecombineerd kan worden met het voldoen aan de wettelijke plicht tot **aanbesteden** die nu in Nederland lijkt te gelden. Dit vergt praktische maatregelen op de korte termijn en een structurele oplossing op de langere termijn.

- Het Rijk is bezig met wetgeving om **standaardisatie** mogelijk te maken; VNG en veldpartijen hebben nu het verzoek gekregen invulling te geven aan de gewenste nadere regelgeving. Wij vinden het belangrijk dat het Rijk behulpzaam is bij het spoedig tot stand komen ervan en in de toekomst bijdraagt aan een effectieve werking.
- *Stimuleren en monitoren*
 - De programma's **Zorglandschap specialistische jeugdhulp** en **i-Sociaal Domein (ISD)** hebben hun nut al bewezen, maar zijn nog niet voltooid. Het is gewenst die activiteiten die in dit kader nog noodzakelijk zijn, met financiële ondersteuning van het Rijk, in aangepaste vorm de komende jaren voort te zetten.
 - Daarnaast zou een **Transformatiefonds** beschikbaar moeten komen om kennisontwikkeling en innovaties te stimuleren en verspreiden.
 - Tenslotte is het wenselijk dat er een instantie ('**autoriteit**') is die in situaties waarin gemeenten en aanbieders er onderling niet uitkomen kan bemiddelen, ingrijpen en in specifieke situaties tijdelijke financiële (liquiditeits)steun kan bieden.
 - De keten van jeugdhulp functioneert nog niet overal goed en de regionale aanpak wachttijden leidt nog niet overal tot het gewenste resultaat. Het is wenselijk op basis van regionale analyses '*lessons learned*' te kunnen verspreiden, zodat de hulpketen overal kan verbeteren en duidelijk wordt in welke gevallen een regio-overstijgende aanpak nodig en zinvol is. Wij vinden het belangrijk dat het Rijk in overleg met de VNG dit landelijke beeld vormt en inzet op kennisdeling. Een toekomstige 'autoriteit' zou hierin een stimulerende en monitorende rol kunnen krijgen.

Wij vragen u de Staatssecretaris op te roepen om in overleg met gemeenten en jeugdhulp-aanbieders op korte termijn afspraken te maken over op welke wijze de transformatie in 2018 en de jaren daarna mét financiële steun van het Rijk tot een succes gebracht kan worden.

Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid deze brief toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
namens de Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ)

Nicolet Epker
Algemeen directeur Jeugdzorg Nederland
Voorzitter directeurenoverleg Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd:
Jeugdzorg Nederland, GGZ Nederland, VGN en VOBC